Valtuustoaloite 26.9.2022 Ervasti T./Unicefin lapsiystävällinen kunta - toimintamallin hakeminen

Opkaltk 02.12.2026
101/00.01.01.01/2023

Valmistelija

sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta p. 044 4970 400

Valtuutettu Tapani Ervasti ja 16 allekirjoittanutta jättivät 26.9.2022 valtuustoaloitteen kunnanvaltuuston kokouksessa koskien UNICEFin Lapsiystävällinen kunta – toimintamalliin hakemista. Kunnanhallitus päätti 20.10.2022, että Ervastin ym. valtuustoaloite lähetetään hyvinvointilautakunnalle valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Lapsiystävällisyys on kunnalle kilpailu- ja elinvoimatekijä. Muhos tarvitsee tulevaisuudessa lisää veronmaksajia. Lapsiystävällisyydellä on vaikutusta siihen, valitseeko perhe Muhoksen asuinpaikakseen.

Opetus- ja kasvatuslautakunta on kokouksessaan 8.2.2023 § 6 todennut vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että Unicefin Lapsiystävällinen kunta - toimintamallin toteuttaminen nykyisillä resursseilla ei ole mahdollista. Koska toimintamalli koskettaa koko kuntaa, opetus- ja kasvatuslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että kunta tekee strategisen linjauksen, lähteekö kunta toteuttamaan Lapsiystävällisen kunnan -toimintamallia vai ei.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 20.2.2023 § 72 päättänyt esittää kunnanvaltuustolle, että kunta tekee strategisen linjauksen, että kunta ei toteuta Lapsiystävällisen kunnan -toimintamallia, koska toimintamalli koskettaa koko kuntaa. Perusteluna on opetus- ja kasvatuslautakunnan vastaus valtuustoaloitteeseen, että Unicefin Lapsiystävällinen kunta - toimintamallin toteuttaminen nykyisillä resursseilla ei ole mahdollista. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 27.2.2023 § 13 päättänyt jättää asian pöydälle. Kunnanvaltuusto jatkoi pöydälle jätetyn asian käsittelyä kokouksessaan 27.3.2023 § 19. Äänestyksen tuloksena valtuusto palautti asian uudelleen valmisteluun.

Valtuutettu Liina Tiusanen ja 23 allekirjoittanutta jättivät 15.12.2025 valtuustoaloitteen kunnanvaltuuston kokouksessa koskien lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamista Muhoksella. Aloitteessa esitetään, että kunta ottaa systemaattisesti käyttöön lapsivaikutusten arvioinnin kaikissa päätöksissä, jotka koskevat lapsia ja nuoria. Lisäksi valtuustoaloitteessa esitetään, että kunnanhallitus laatii arvioinnin toteuttamiseen ohjeistuksen ja huolehtii, että viranhaltijat ja luottamushenkilöt saavat siihen riittävän perehdytyksen. Kunnanhallitus on 19.1.2026 lähettänyt aloitteen sivistys- ja hyvinvointipalveluille valmisteltavaksi.

Viimeisin haku Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin oli auki 20.3.-31.10.2025. Hakuaikana tuli yhteensä yhdeksän hakemusta. UNICEF ei ottanut uusia kuntia mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin vuoden 2026 alusta. Vuonna 2026 on käynnistetty kehitystyö, jonka tavoitteena on varmistaa Lapsiystävällinen kunta -mallin laadukas toteutus ja luoda edellytykset uusien kuntien mukaan ottamiselle. UNICEFin tavoitteena on, että hakukriteerit täyttäneet vuonna 2025 mukaan hakeneet uudet kunnat voisivat aloittaa mallissa viimeistään vuoden 2027 alussa.

Siitä, milloin seuraava haku voidaan aukaista, UNICEF tiedottaa heti, kun se on heidän tiedossaan.

Esittelijä

sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja Juha Valta

Päätösesitys

Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää antaa vastauksena valtuustoaloitteeseen kunnanhallitukselle sekä edelleen kunnanvaltuustolle, että Muhoksen kunnan päätöksenteossa lapsia ja nuoria koskevissa asioissa otetaan käyttöön Lapsiystävällinen kunta -mallia kevyempi lapsivaikutusten arviointi 1.8.2027 lukien. Kunnanhallitus laatii arvioinnin toteuttamiseen ohjeistuksen ja huolehtii, että viranhaltijat ja luottamushenkilöt saavat siihen riittävän perehdytyksen.

Päätös